

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1725. usque ad annum 1728

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1784

VD18 13322648

§. 39. Dissensiones inter Præpositum & Wezlariensem Magistratum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67667)

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

tur, uti præscriptum a S. Canonibus, in Ecclesia vero veste talari & superpelliceo cum insignibus S. Wolfgangi incedant. V. Ut quilibet singulis Septimanis in Sacello D. Wolfgangi tria celebret sacra, & pro Benefactoribus oret. VI. Ut Horas Canonicas ita celebrent, ut Matutinum & laudes hora sexta, media nona Primam, Tertiam, Sextam & Nonam, & hora tertia Vesperas ac Completorium in Ecclesia publice, vel privatim vel alternatim recitent. VII. Ut præter liberarum Missas quilibet Canonicus *pro Congrua in fixo* accipiat ducentos quinquaginta florenos. VII. Ut ex Ecclesiæ S. Wolfgangi redditibus facta testata hujus Collegii serventur. Hæc statuta non modo Frisingensis Episcopus die 10. Octob. Anno 1726. rata habuit, sed insuper indulgit, ut hi Canonici ab annuo Cathedratico exempti essent.

§. XXXIX.

Dissensiones inter Præpositum & Wezlariensem Magistratum.

Novam dissensionis flammam Wezlariæ suscitavit fanaticus tuendæ sectæ ardor: Illius occasio inde desumpta est: Fruebantur Catholici ibidem per plura sæcula plena Religionis

suæ libertate, cujus quieta possessio uti-
 que per sectam recens/natam jure in-
 terrumpi haud potuisset: nihilominus
 Lutherani suorum numero freti Catho-
 licos a Magistratus officiis exclude-
 bant, & quantum in ipsis erat, civi-
 tatis etiam jure spoliabant: Nec his
 contenti erant, sed insuper omni data
 occasione Catholicos in suæ Religio-
 nis exercitio vel turbare vel illud ad
 arbitrium suum restringere moliebantur.
 Accidit quoque, ut hoc anno Ju-
 bilæo, Catholici supplicationem in
 festo Corporis Christi majori cum pom-
 pa celebrare decernerent, ac propterea
 quatuor Altaria ante diversas civium
 Catholicorum ædes erigere, & suppli-
 cantium agmen per varias urbis pla-
 teas ad PP. Franciscanorum Monaste-
 rium ducere statuerent. Hoc com-
 perto mox die quinta Junii Waldschmi-
 dus Curia Tabularius unacum sex ci-
 vibus Ecclesie Decanum adit, & de
 novitate queritur, eoquod Catholici
 a tempore reformationis nunquam ex-
 tra Cæmeterium supplicationes suas
 habuissent, minus vero Altaria erexis-
 sent. Ad hæc respondit Decanus,
 has querelas primo veritati omnino
 dissonas esse; falsissimo enim spargi,
 quod Excellentissimus Comes Impe-
 rialis Camerae Judex pro hac suppli-
 catio-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1725.

Sæc. XVIII
A. C. 1725

catione usque ad PP. Franciscanos plateas adaptari iusserit. II. Liberrum esse Catholicis, cum supplicationum agmine vel per has, vel per alias plateas progredi. In hujus fidem Decanus Deputatis prælegit Senatus Consultum die vigesima secunda Martii Anno 1692. a Consule & Senatu subscriptum, & Wezlariensi sigillo firmatum, vi cujus Catholicis etiam quoad hanc supplicationem solemnem plenum Religionis suæ exercitium fuit assertum. Ad hæc Tabularius unguem ulceri infigi sentiens, respondit, hoc Senatus Consultum suo caruisse effectu, idque inde patere, quia, cum in vim hujus decreti quidam Catholicus Sacerdos in Ecclesia suggestum erigere, & concionari tentasset, & Lutherani eum unacum suggestu a templo transportassent, nullatenus Trevirensis Archiepiscopus reclamavit, aut hoc Senatus consultum opposuerit. Reponente autem Decano, quod Archiepiscopi atque Electoris clementia in Catholicorum præjudicium verti non posset, Tabularius sese excusabat, asserens, quod hæc non Magistratus jussu, sed privatim discursus gratia objecisset, de cetero autem opponi posset, quod hoc decretum duntaxat fuerit privatus tractatus a Magistratu sine civium

civium consensu factus, nunquam in Sæc. XVIII.
 usum deductus, & ob conditionem a A. C. 1725.
 Catholicis non adimpletam nullus.
 Loquentem interpellat Decanus, re-
 spondens, non esse meros tractatus ea,
 quæ S. Cæsareæ Majestati intimarentur,
 & ad publicam dictaturam deferrentur,
 sicut nec per meros tractatus Came-
 ræ Imperialis Tribunal ac PP. Jesuitæ
 Wezlarium fuissent introducti, atque
 admissi, mirum etiam esse, quod cives
 per triginta omnino octo annos contra
 Magistratum non reclamarint, haud
 ignari, hoc Senatus consultum (uti
 falso obtenditur) sine eorum consensu
 fuisse promulgatum, insuper notorium
 esse, quod hoc decretum potissimum
 partem in usum sæpius fuerit deductum,
 cetera vero respicere actus liberæ fa-
 cultatis, proin Catholicis liberum esse,
 an ob reverentiam Sanctissimi per ar-
 ctas plateas ire vellent, vel non, quin
 propterea juri per spatiosas prodeundi,
 quicquam derogaretur. His addebat,
 quod forte nunquam per ampliorem
 ambitum circumeundi consilium fuisset
 arreptum, nisi ad id hæc oppositio an-
 sam dedisset, suasissetque, libertate Ca-
 tholicis competente uti: denique Lu-
 theranis incumbere, ut probarent, in
 quibus Catholici eas, quas polliciti
 fuissent, conditiones non adimpleve-
 rint:

Sæc. XVIII. A. C. 1725. riat: Dato hoc responso Decanus Deputatos rogabat, ut his contenti, Catholicos in commune totius urbis detrimentum ad querelas suas coram S. Cæsarea Majestate exponendas non compellerent. Nec tamen his adhuc acquievere Protestantes, sed die 25. Junii *ad Corpus*, ut vocant, *Evangelicorum* libellum supplicem dederunt, in quo exponebant, quod Catholici, postquam Anno 1690 summum Imperiale Tribunal Wezlarium fuerat translatum, nullas erexerint Aras, sed primum Anno 1702. illas ante ædes Catholicorum collocare præsumperint; reclamante Magistratu, postquam vero, inquebant illi, præstatum Tribunal fuerat apertum, quamdiu illud Wezlarix subsisteret, exercitium Religionis Catholicis polliciti sumus, quin desuper ulla ab eis querela fuisset mota. Nunc vero Hi ad nostræ etiam Ecclesiæ fores Pontificium Breve de Jubilæo affixere, ac insuper sub obtentu præfati Senatus-Consulti suam supplicationem extenderunt, quamvis ejusmodi factum intra 30. annos non fuerit in usum, vel unquam deductum, quod tamen Catholici absdubio fecissent, nisi hoc decretum duntaxat sub mutuis conditionibus, quas tamen hi non adim-

„ple-
dem
testa
rent
peri
forte
tiffi
nua
hoc
si ill
affisi
se d
reba
ther
ut i
stan
men
hau
do
tum
dun
dun
nitu
cipa
fun
vert
test
duc
peff
exe
fion
stat

„plevere, fuisset concessum &c. Ean- Sæc. XVIII.
dem semper cramben recoxere Pro- A C. 1725.
testantes, nec aliud, quod excogita-
rent, habebant, nisi quod exponerent,
periculum esse seditiosi tumultus, si
forte Protestantium quis coram San-
ctissimo nec pileum detraheret, nec ge-
nua flecteret: Verum frivola hæc erant,
hoc enim periculum plane evanesceret,
si illi, qui ejusmodi supplicationibus
assistunt, vel reverenter se gerant, vel
se domi contineant; merito autem que-
rebantur Catholici, quod quidam Lu-
theranus eo temeritatis processerit,
ut in PP. Franciscanorum Templo ad-
stantes lapidibus impeteret, quod ta-
men facinus cum negare non possent,
haud aliter excusabant, quam asseren-
do, illius Auctorem ipsis esse incogni-
tum, in eum tamen sedulo inquiren-
dum, ac pro merito culpæ castigand-
um. Porro cuncta hæc effugia pe-
nitus dissiparunt Catholici, dum prin-
cipalis, cui Protestantes innitebantur,
fundamenti infirmitatem funditus e-
vertebant, demonstrantes, quod Pro-
testantes ex Decreto in usum non de-
ducto & conditionibus non adimpletis
pessime inferant, Catholicæ Religionis
exercitium, speciatim quoad Procef-
siones, Wezlarix non nisi in eo vigere
statu, quo ante præfatum Senatus-

Sæc. XVIII. Consultum ibidem observatum fuisset.

A. C. 1725. Id probabant Catholici ex eo, quod

I. Anno 1689. summi Tribunalis Cæsarei translatio Anno 1689. facta non fuerit, nisi sub expressa conditione, ut Catholicis plenum (non pristino usu, nec pace Westphalica limitatum) Religionis suæ exercitium concedatur. II. Quod tergiversante & pristino usui insistente Wezlariensi Magistratu, hoc tribunal quoad Judicialia non fuerit apertum, imo etiam die 7. Septembris Anno 1691. decretum, quod si Protestantes Religionis libertatem concedere renuerent, ad alium locum hoc Tribunal transferendum esset. III. Quod tandem non modo Consul & Senatores, sed & Cives die prima & 19 Aprilis Anno 1692. absolute, & sine omni conditione (prout acta §. 15. & 18. loquuntur) dummodo & quamdiu hoc tribunal subsistit, speciatim circa ejusmodi supplicationes polliciti sint, se non impedituros, quo minus hæc a Catholicis publice & per publicas urbis plateas, prout Catholicorum Superioribus videbitur, haberi possint. IV. Quod hoc ipsum Magistratus decretum seu declaratio per Cæsareum decretum Anno 1692. die 14. Maij Imperialibus Comitiis fuerit intimatum, & ea, quæ sola fuit promissa, conditio, si scilicet
hoc

Sæc. XVIII.
A. C. 1725.

hoc Tribunal Wezlariam fuerit translatum, exacte fuerit adimpleta. Postmodum Catholici demonstrarunt, quod post introductum hoc Tribunal contra pristinam observantiam post pacem Westphalicam non pauca immutata fuerint, & quidem I. quia, dum Anno 1689. de Imperialis Cameræ tribunali Wezlariam transferendo decernebatur, id sub ea actum est conditione, ut Religionibus in Imperio toleratis plenum (non autem per observantiam hucusque usitatam, vel per pacis Westphalicæ articulos restrictum) Religionis exercitium concedatur. II. Cum autem primo Wezlariensis Urbs hanc conditionem acceptare tergiversaretur, idem Tribunal *quoad judicialia* non aperiatur, quinimo die 7. Sept. Anno 1691. Cæsareo Commissionis decreto sancitum, quod si Wezlariensis Urbs sese ulterius opponeret, tunc de alio loco deliberaretur. III. Tandem vero Consul, Senatores & NB. Cives die 19. April 1692. quamdiu hæc Curia ibidem subsisteret, in hoc Religionis exercitium, nulla alia vicissim petita conditione, præter hanc: *dnmmodo hoc Tribunal aperiatur*; consensere, circa ipsas vero supplicationes § 15. & 18. declararunt, se non præpedituros, quominus Catholici per urbem & plateas

Sæc. XVIII (nulla excepta) & etiam per agros
 A. C. 1725 supplicantium agmina conducere, &
 Sanctissimum circumferre valeant. IV.
 Hæc Wezlariensis declaratio postea
 Cæsareo decreto die 14. Maij 1692. in
 Imperii comitiis publicata, & Tribu-
 nal ex decreto die 23. Martij 1693. a-
 pertum fuit, hocque actu unica illa,
 quæ ab Urbe petebatur, conditio est
 ad amussin adimpleta: Plura insuper
 vi hujus declarationis contra priorem
 observantiam, & pacis Westphalicæ
 statum fuisse immutata, demonstra-
 bant; cum enim Anno 1698. rursus de
 hoc Tribunali Wezlaria ad aliam Ur-
 bem transferendo ageretur, Wezla-
 rienses Cives die 15. Maij 1698. in suis
 ad Comitia literis pro retinendo hoc
 Tribunali inter alia exposuere, quod
*hoc Tribunal in sua Urbe conservandi stu-
 dio Catholicis plenarium Religionis exerci-
 tium concesserint, & plura circa Sacras
 supplicationes, & Scholas PRÆTER PRI-
 STINAM OBSERVANTIAM ET PACIS
 WESTPHALICÆ DISPOSITIONEM indul-
 serint: Ex his igitur inferebant Catho-
 lici, ipsis nonnisi per nefas & contra
 datam fidem concessum hoc Religionis
 exercitium restringi, & ad honestan-
 dam hanc injuriam immerito opponi
 pristinam observantiam. Verum Pro-
 testantes ad hæc, quid responderent,*
 in

in promptu nil habebant, eapropter Sæc. XVIII.
 duntaxat opposuere, plenum Religio- A. C. 1725.
 nis usum Catholicis fuisse quidem con-
 cessum, ad hoc tamen non exigi, ut
 suas processiones per omnes Urbis pla-
 teas extenderent, nec eas per integros
 30. annos illos extendisse, aliunde vero
 ob Tribunal Cæsareum in hanc urbem
 introductum Catholicis multa contra
 pristinam observantiam & pacis West-
 phalicæ statum fuisse indulta v.g. Jesuitas
 in urbem fuisse admissos, eis Arnsbur-
 geneses ædes urbi proprias gratis da-
 tas, concessam facultatem in eorum
 Collegio Templum ædificandi, Patri-
 bus Franciscanis partem aliquam illius
 Domus, quam Lutheranus Pastor in-
 coluerat, relictam &c. Verum insu-
 per habitis hisce rationibus Catholici
 adhuc in quietâ juris sui possessione
 relinquebantur.

§. XL.

*Principes atque Illustris hoc anno
 denati.*

Hoc item anno invidia mortis non Falckenst.
 pauci vivis erepti sunt, qui no- Antiq.
 minis sui memoriam cum omni poste- Nordgav.
 ritate adæquarunt. Horum primus P. I. cap. 64.
 est Joannes Antonius Knebel a Cat- gag. 237.
 zenelenbogen Princeps & Episcopus
 Eystet-